ČALFA, BARTOŠÍK a partneři
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
ATTORNEYS-AT-LAW
BRAUNŮV DŮM, KARLOVO NÁMĚSTÍ 24, 110 00 PRAHA 1

Posouzení rizik v souvislosti se zvažovaným přestupem hráče Jana Morávka do zahraničního klubu

Dopisem ze dne 30. 1. 2009 se na představenstvo Bohemians 1905, a.s. obrátil správce konkursní podstaty úpadce FC Bohemians Praha, a.s. Ing. Jan Draslar. V dopise poukazuje na situaci vzniklou zapsáním hráčů registrovaných u ČMFS na Bohemians 1905, a.s. do soupisu konkursní podstaty úpadce. V této souvislosti poukazuje na skutečnost, že podle § 18 odst. 3 zákona o konkursu a vyrovnání může s právy a věcmi zapsanými na soupis konkursní podstaty nakládat výlučně správce konkursní podstaty, jiná osoba pouze s jeho souhlasem. Správce zmiňuje podání vylučovací žaloby. Zároveň poukazuje na § 19 odst. 3 zákona o konkursu a vyrovnání, podle něhož nemůže správce až do skončení řízení o vylučovací žaloby s věcmi, právy či jinými majetkovými hodnotami zapsanými do konkursní podstaty nijak nakládat, ledaže by tím odvracel škodu. Z těchto skutečností správce dovozuje, že s hráči nemůže bez rizika nakládat žádná ze stran. Správce zároveň upozorňuje na možné občanskoprávní i trestněprávní souvislosti, pokud by některá ze stran s hráči nakládala, správce však tyto údajné hrozby nijak nespecifikuje.

Správce konkursní podstaty úpadce zařadil veškerá práva vyplývající z členství úpadce ČMFS, včetně práv k hráčům, do soupisu konkursní podstaty bezprostředně po prohlášení konkursu. Své výlučné dispoziční právo podle § 18 odst. 3 zákona o konkursu a vyrovnání nakládat fotbalovými právy úpadce včetně práv k hráčům správce vyčerpal převodem těchto práv na Bohemians 1905, a.s. na základě smlouvy z 6. dubna 2005. Po převodu těchto práv získal právo s nimi nakládat nabyvatel, tj. Bohemians 1905, a.s. Převodem jakékoliv věci, práva nebo majetkové hodnoty se nic nemění na skutečnosti, že tato práva jsou nadále i po jejich převodu zapsána v soupisu konkursní podstaty s tím, že v soupisu by se jejich zpeněžení mělo poznamenat. Pokud správce nabude dojmu, že smlouva, kterou převedl práva zapsaná na soupisu konkursní podstaty, je z jakéhokoliv důvodu neplatná, nemůže práva zapsat znovu na soupis konkursní podstaty, protože tam už jsou zapsána a tatáž práva nemohou být do soupisu zahrnuta duplicitně. Případné nároky z neplatnosti smlouvy uzavřené správcem s jakoukoliv třetí osobou, kterou se převádějí práva zapsaná na soupisu konkursní podstaty, by musel správce proti této třetí osobě uplatnit žalobou na určení neplatnosti smlouvy, což se však v posuzovaném případě nestalo. Pro doplnění argumentace je možné nahlédnout do vylučovací žaloby.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem je zřejmé, že na nakládání s hráči zapsanými na soupisu konkursní podstaty registrovanými u ČMFS na Bohemians 1905, a.s. se nevztahuje omezení podle § 18 odst. 3 zákona o konkursu a vyrovnání. Nepřichází proto v úvahu, aby v případě dispozice s hráči ze strany Bohemians 1905, a.s. nastoupila jakákoliv

občanskoprávní či trestněprávní sankce.

Čistě hypoteticky pro účel posouzení občanskoprávní a trestněprávní odpovědnosti Bohemians 1905, a.s. a jejích statutárních orgánů připusťme, že by nebyla uzavřena mezi správcem a Bohemians 1905, a.s. žádná smlouva o převodu fotbalových práv, včetně práv k hráčům.

Správce argumentuje mj., že jakýkoliv úkon uskutečněný bez jeho souhlasu by pro rozpor s § 18 odst. 3 zákona o konkursu a vyrovnání byl absolutně neplatný podle § 39 občanského zákoníku. Přestupy hráčů včetně jejich registrace na nový klub, nejsou občanskoprávními úkony. Jedná se o registraci hráče podle vnitřních předpisů občanského sdružení ČMFS a mezinárodní asociace FIFA. Tato občanská sdružení posuzují registraci hráče výlučně podle svých vnitřních předpisů. Dotčení hráči jsou dle předpisů ČMFS registrováni na Bohemians 1905, a.s. Pokud Bohemians 1905, a.s. uzavře smlouvu se zahraničním klubem o přestupu svého hráče, pak by měl být tento hráč zaregistrován u příslušné národní asociace, pod kterou spadá klub, kam hráč přestupuje, protože jak tato zahraniční asociace, tak ČMFS budou při registraci sledovat výlučně své vnitřní předpisy. Zahraniční asociace hráče zaregistruje dle předpisů FIFA i v případě, že neobdrží od ČMFS mezinárodní osvědčení o přestupu (podrobněji ve stanovisku k finančním souvislostem přestupů). Neplatnost pro rozpor se zákonem podle § 39 občanského zákoníku tu nepřipadá v úvahu, protože registrace hráče je právem vyplývajícím z členství v občanském sdružení a nikoli občanskoprávním úkonem.

Ze stanoviska „Finanční souvislosti přestupu hráčů v případě jejich registrace na FC Bohemians Praha, a.s." je zřejmé, že v případě registrace hráčů zapsaných v konkursní podstatě by kterýkoliv hráč mohl odejít do jakéhokoliv zahraničního klubu bez jakékoliv finanční kompenzace. Není proto zřejmé, jaké by měly být občanskoprávní souvislosti případného přestupu hráče sjednaného mezi Bohemians 1905, a.s. a zahraničním klubem. Jediná představitelná občanskoprávní souvislost by mohla být odpovědnost za škodu způsobenou úpadci a jeho věřitelům. Z uvedených skutečností je však zjevné, že Bohemians 1905, a.s. nemůže úpadci a jeho věřitelům způsobit jakoukoliv škodu, protože z pohledu zpeněžení konkursní podstaty má hráč přestupující do zahraničí nulovou hodnotu, i kdyby byl registrován na úpadce, protože může odejít bez souhlasu úpadce (správce konkursní podstaty) do zahraničí bez jakékoliv finanční kompenzace..

Nemůže-li být způsobena úpadci škoda přestupem hráče dojednaným mezi Bohemians 1905. a.s. a zahraničním klubem, je tím méně zřejmé, jaké by měly být trestněprávní souvislosti jednání statutárních zástupců Bohemians 1905, a.s.

V trestním zákoně jsou upraveny skutkové podstaty dvou trestných činů vztahujících se bezprostředně k insolvenci (vztahují se shodně i ke konkursu), a to porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 126 trestního zákona a pletichy v insolvenčním řízení podle § 256b trestního zákona.

Trestného činu porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 126 trestního zákona se dopustí ten, kdo v insolvenčním řízení maří nebo ztěžuje výkon funkce

insolvenčního správce, a tím ohrozí účel insolvenčního řízení. Účelem konkursního řízení je zpeněžit konkursní podstatu a uspokojit věřitele. V posuzovaném případě nemůže být ohrožen účel konkursního řízení, protože úpadce by nemohl dosáhnout při přestupu hráče do zahraničí jakékoliv finanční kompenzace, i kdyby byl hráč registrován na úpadce. Z uvedených důvodů nemůže být v této věci spáchán trestný čin porušení povinnosti v insolvenčním řízení.

Trestného činu pletich v insolvenčním řízení podle § 256b trestního zákona se dopustí ten, kdo jako věřitel v souvislosti s hlasováním věřitelů v insolvenčním řízení přijme nebo si dá slíbit majetkový nebo jiný prospěch, ten, kdo věřiteli v souvislosti s hlasováním věřitelů v insolvenčním řízení poskytne, nabídne nebo slíbí majetkový nebo jiný prospěch, nebo ten, kdo jako insolvenční správce, člen věřitelského výboru nebo zástupce věřitelů v insolvenčním řízení přijme nebo si dá slíbit pro sebe nebo jiného ke škodě věřitelů majetkový nebo jiný prospěch, který mu nepřísluší. V daném případě si nikdo nenechává slíbit majetkový prospěch v souvislosti s hlasováním věřitelů, ani nikdo v této souvislosti žádnému z věřitelů nic nenabízí ani si jako insolvenční správce, člen věřitelského výboru nebo zástupce věřitelů nenechává slíbit ani nepřijímá nepříslušející majetkový prospěch. Posuzovaným jednáním tak nemohou být naplněny znaky této skutkové podstaty a nejedná se o trestný čin pletich v insolvenčním řízení.

V posuzované souvislosti by snad mohl přicházet v úvahu ještě trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 2 trestního zákona, podle něhož se poškozování věřitele dopustí ten, kdo i jen částečně zmaří uspokojení věřitele jiné osoby tím, že zničí, poškodí, zatají, zcizí nebo odstraní část majetku dlužníka, nebo k majetku dlužníka uplatní neexistující právo nebo pohledávku. Opět se nemůže jednat v případě přestupu hráče do zahraničí o trestný čin, protože nemůže být naplněn znak skutkové podstaty „zmaření uspokojení věřitele", protože z přestupu hráče do zahraničí v případě jeho registrace na úpadce nemůže mít konkursní podstata žádný příjem a nemůže tak dojít ani potenciálně k uspokojení věřitele, které by bylo možné zmařit.

Správce konkursní podstaty upozornil na trestněprávní souvislosti jen velmi obecně bez jakéhokoliv upřesnění. Nemá zřejmě smysl procházet všechny skutkové podstaty trestných činů v trestním zákoně jednu po druhé a rozebírat jejich znaky. Obecně se však dá říct, že uzavřením smlouvy o přestupu hráče do zahraničí nevzniká úpadci ani žádné třetí osobě žádná škoda ani jakákoliv jiná újma. Chybí proto v obecné rovině materiální znak trestného činu, a to společenská nebezpečnost, bez níž nelze o trestnosti jakéhokoliv činu mluvit. Naopak neuzavřením smlouvy by bylo bráněno hráči nejen v jeho dalším sportovním rozvoji, ale i v dosažení příjmu odpovídajícího jeho fotbalovým kvalitám. Pokud by bylo bráněno hráči v jakémkoliv přestupu do klubu odpovídajícího jeho fotbalovým kvalitám až do doby pravomocného rozhodnutí všech žalob, které se týkají platnosti smlouvy o převodu práv uzavřené mezi správcem konkursní podstaty FC Bohemians Praha, a.s. a společností Bohemians 1905, a.s. dne 6. dubna 2005, mohla by být zcela zničena kariéra hráče, protože v některých věcech soudy ještě neprovedly žádné úkony a pravomocného rozhodnutí může být dosaženo až za řadu let. Naopak neumožnění přestupu hráče by mohlo být hodnoceno jako jednání společensky nebezpečné.

Sjednáním smlouvy o přestupu hráče Morávka ani jakéhokoliv jiného hráče do zahraničí by se Bohemians 1905, a.s. ani její statutární orgány neměly vystavit žádným

občanskoprávním ani trestněprávním sankcím. Neměla by hrozit ani neplatnost přestupu podle § 39 občanského zákoníku, protože se jedná o vnitřní úpravu poměrů občanských sdružení – ČMFS a FIFA. To vše ani v případě, že by nebyla uzavřena smlouva o převodu fotbalových práv, včetně práv k hráčům, mezi správcem konkursní podstaty a Bohemians 1905, a.s. Vzhledem k uzavření takové smlouvy nelze § 18 odst. 3 zákona o konkursu a vyrovnání aplikovat a tím spíše by neměly hrozit jakékoliv občanskoprávní či trestněprávní sankce.

V Praze dne 5. dubna 2009

Mgr. Jiří Dienstbier
advokát